

Sange og historier

Glæd din skraldemand

Melodi: Der var en gammel gubbe

Hør, kender du historien,
om det vi smider ud?
Bli'r det mon kun til røg og mæg?
Vi har et bedre bud!

Omkvæd:

*Kom med nu alle mand!
Sortér din skraldespand,
for genbrug det er altid godt!
Ja, glæd din skraldemand.*

Reklamer og aviser,
det bli'r til nyt papir,
og rullen på dit køkkenbord,
det er dit brevpapir.

Og dine gamle flasker,
de bliver skyllet af.
Så bruger vi dem en gang til,
det gi'r en bedre smag.

Vil nogen spise affald?
Ja, orme de vil godt.
For æbleskrog og visne blade,
synes de er godt.

Moralen i historien:
Kom, hjælp din skraldemand.
Papir og glas og ormesnask,
skal helst i hver sin spand.

Flemming Bauer, 2003

Kompostormen Orla

Melodi: Mariehønen Evigglad

Når ormen Orla får en lur,
så drømmer han tit om en tur,
til Hansens have med kompost,
det' nemlig Orlas yndlingskost.

Komposten, den er fyldt med mad,
og Orla han bliver mægtig glad,
da han kan se et æbleskrog,
og så går han på affaldsrov.

Imens vi synger denne sang,
bli'r Orla både stor og lang,
og Orlas affald bli'r til jord
dér, hvor vi alle sammen bor.

For tingene går rundt i ring,
og det bli'r rigtig plingeling,
når vi forstår, det er et must,
at bruge affald til kompost!

På baggrund af original af
Claus Sørensen, Odense renovationsselskab A/S

Fætter Mikkel

Børnesang

På en skrammelplads
mellem jern og glas
og en masse andet affald.
Fætter Mikkel gik
mellem rusten blik
med en sæk og med et syvtal.

Og der lød en skøn musik
[klap klap]
Der hvor fætter Mikkel gik
[klap klap]
Og så spilled' han på en gammel spand,
for han var en spillemand.

Det var fuglesang,
der i luften hang
over hele skrammelpladsen.
Det var skønt, kan I tro,
det var stereo -
Fætter Mikkel brummed' bassen.

Og der lød en skøn musik
[klap klap]
Der hvor fætter Mikkel gik
[klap klap]
Og så spilled' han på en gammel spand,
for han var en spillemand.

Forfatter og komponist ukendt

Affaldets ABC

Vi har kastet os ud i at skrive affaldets ABC, men vi er ikke blevet helt færdige. Hvis I kan lave et rim på fire linjer med et af alfabetets bogstaver, helst et af dem vi mangler, så send jeres forslag til os på alerc@vejle.dk.

Affald det er alt
det vi smider ud.
Dukken, der er halt
Kanden uden tud.

Brugte batterier
er fulde af metal.
Så hør nu hvad jeg siger:
samles ind de skal.

Cadmium og chlor
Det gi'r giftig røg.
Derfor siger vi i kor:
Sikke noget møg.

Dækkene de går i ring.
De bli'r brugt til mange ting.
Genbrug dem som træskosål,
brænd dem aldrig på et bål.

Elektriske apparater
bli'r smarter' og smarter'.
Du tror der er et hit,
men faktisk er det skidt.

Farligt affald er terpentin,
maling, batterier og medicin,
lysstofrør og sparepærer.
Farligt affald? -Ja, desværre!

Gamle glas
bli'r smeltet om.
Aflever til genbrug,
når flasken den er tom.

H
Isede fliser
ved skraldespanden.
Gi'r buler of ridser
til skraldemanden.

J
Kompostormen Kåre
han elsker porrer.
En kvist og et blad,
det gør ham så glad.

L

M

Natmanden Noller
går rundt og fjoller.
Tømmer latriner,
ih, hvor det sviner.

O

Papir og pap,
Ja, selv en lap,
Kan bruges igen.
Husk det min ven

Q

R

Skralde-, skralde-, skraldemand
tømmer både sæk og spand.
Henter glas, papir og skidt,
både Lasses dit og mit.

T

U

V

X er et kryds,
vi sætter på varer,
som gi'r gys
og sundhedsfarer.

Y

Z

Æbleskrog og ærtébælg,
kartoffelskræl og rød kornel.
I komposten bli'r det muld
nok til hele haven fuld

Øller på flaske
dem kan man vaske
og fylde med øl
igen og igen.

Å

Et affaldseventyr

Frit efter H. C. Andersen

Der var så dejligt ude på landet. Det var snart sommer, hvor kornet står gult, havren grøn, og høet rejst i stakke nede i de grønne enge og der gik storken og snakkede egyptisk, for det sprog havde den lært af sin mor. Rundt om agre og eng var der store skove og midt i skovene søer, jo der var rigtignok dejligt ude på landet. Midt i solskinnet lå der små hyggelige landsbyer, men fy fjø en svinesti det var her efter vinteren, hvor mange havde smidt affald – ikke i affaldsspandene, men blot i rendestenene, så det lå og så skrækkeligt ud. Ach du lieber Augustin, det ligner jo næsten en svinesti.

Men se der højt i træet, der sidder en nattergal og hør, den synger så naturligt og kønt. Hvad er det den synger om? Er det en fjer, der bliver til fem høns? Nej hør! Nu synger den igen. Det er om et stykke tyggegummi, der blev smidt på vejen. Det er nu blevet til sækkevis af affald, der ligger spredt på veje, stræder og i grøftekanter. Og det er ganske vist: Når der først ligger ét lille stykke affald, så bliver det hurtigt til mange flere. Den stakkels grøftekant kan snart ikke trække vejret for alt det affald, der ligger og ser så skrækkeligt ud.

”Ja, men hvad er da alt det for noget affald?”, sagde en lille dreng fra mængden, ”Det skal jo slet ikke ligge der.”

Nej vi må sende Klods Hans af sted ud for at rydde op, og nu skal I få historien om, hvad det er man kan finde derude:

Der ligger dåser, kedelige øldåser, som køerne kan dø af at gumle i sig – og det gør de, hvis dåserne ligger i grøftekanten, så de kan nå dem fra deres indhegning. Øldåser og sodavandsdåser som aldrig skulle være havnet der som affald. De skulle være afleveret i pantautomaten eller på genbrugsstationen, så de kunne være blevet brugt igen som aluminium. Det er penge lige ned i pungen og det er sund fornuft.

Så ligger der også flasker. Glasflasker, som let kan gå i stykker, så vi alle sammen skærer vores små poter eller cykeldæk – det er faktisk rigtignok irriterende. Der ligger ølflasker og sodavandsflasker, men ikke så mange af dem, og så ligger der vinflasker og små kyllinger – og det er ikke den slags, der siger pip.

Nej, det må være dem, der har tømt dem og glemt at tage dem med sig til en affaldsbeholder, der har pip. Lige meget, de skal ikke ligge der, så vi samler dem sammen, og nogle af dem kan man ligefrem aflevere i butikkerne og få penge for. Så ligger der også nogle små undselige nogle. De gør ikke meget væsen af sig, men dog er de grimme og pynter ikke just, ej heller i rendestenen. Det er de små cigaretskodder som ligger..... og ligger..... og ligger..... – det er så svært for dem at forgå – det tager dem faktisk flere år.

Deres storebror, cigaretpakkerne, dem ligger der også nogle af. De er tit pakket i plast og heller ikke sådan at slippe af med.

Ja, plast: Slikposer, plastflasker og andet plastindpakning er der også en hel del af. Man kan undre sig over, hvorfor det er havnet her i grøftekanten. Men der er åbenbart ingen, som vil kendes ved det, og det kan ellers blive til de fineste nye plastting, hvis det samles sammen og sorteres rigtigt.

Så er der også det lille stykke slikpapir. Det startede med at være så farligt fint og vigtig over, at det havde sådan en fornøjelig opgave at passe på og holde om en flødekaramel, som alle børnene så gerne ville have. Nu ligger det altså her, kasseret og glemt. Havde det dog bare ligget i en affaldsbeholder, så var det da blevet samlet sammen og brændt af og kunne stadig have glædet med en smule varme sammen med alt det andet affald.

Minsandten om der ikke også ligger et batteri. Før var det så fuld af energi, nu er det helt fladt. Måske er der nogen, der har trådt på det, men det er stadig fuld af metaller, som kan bruges igen til nye produkter – så af sted med det til genbrugspladsen. Det skal ikke ligge her og risikere at skade naturen.

Ja, det var lidt om, hvad man kan finde derude på gader og stræder og langs vejene i grøftekanten. Det er dog dejligt at ihærdige folk som Klods Hans og andre – måske jer – kan finde på at samle noget af alt det affald væk.

I skal ikke ride som Klods Hans på en ged. Nej, I kan marchere som soldaten hen ad landevejen med en sæk i hånden og affaldspinden ved siden, og så gå i krig mod affaldet. I møder helt sikkert heller ikke en gammel og fæl heks på jeres vej, og I bliver ikke lokket ned i det store hule træ for at få prinsessen og det halve kongerige – men til gengæld får I en rigtig flot natur og et flot lokalområde uden affald, hvor det hele er så pænt og nydeligt, at det bare er til at glæde sig over. Og som en berømt svane engang har sagt det: Så megen lykke drømte jeg ikke om, da jeg var den grimme ælling.

Tepotten

Eventyr af H. C. Andersen

Der var en stolt tepotte, stolt af sit porcelæn, stolt af sin lange tud, stolt af sin brede hank; den havde noget forud og bagud, tuden for, hanken bag, og det talte den om; men den talte ikke om sit låg, det var knækket, det var klinket, det havde mangel, og sin mangel taler man ikke gerne om, det gør nok de andre. Kopper, fløde- og sukkerskål, den hele teopstilling ville nok mere huske på lågets skrøbelighed og tale om den, end om den gode hank og den udmærkede tud; det vidste tepotten.

»Jeg kender dem!« sagde den ind i sig selv, »jeg kender også nok min mangel og jeg erkender den, deri er min ydmyghed, min beskedenhed; mangler har vi alle, men man har da også begavelse. Kopperne fik en hank, sukkerskålen et låg, jeg fik nu begge dele og en ting forud, den får de aldrig, jeg fik en tud, den gør mig til dronning på tebordet. Sukkerskålen og flødepotten forundes det at være velsmagens tjenerinder, men jeg er den givende, den rådende, jeg udbreder velsignelsen blandt den tørstende menneskehed; i mit indre forarbejdes de kinesiske blade i det kogende, smagløse vand.«

Alt dette sagde tepotten i dens frejdige ungdomstid. Den stod på det dækkede bord, den blev løftet af den fineste hånd; men den fineste hånd var kejtet, tepotten faldt, tuden knak af, hanken knak af, låget er ikke værd at tale om, der er talt nok om det. Tepotten lå besvimet på gulvet, det kogende vand løb ud af den. Det var et svært stød, den fik, og det sværeste var, at de lo, de lo ad den og ikke ad den kejtede hånd.

»Den erindring får jeg nu aldrig ud af mig!« sagde tepotten, når den siden fortalte sig selv sit levnedsløb. »Jeg blev kaldt invalid, sat hen i en krog og dagen derpå foræret bort til en kone, der tiggede madfedt; jeg kom ned i armoden, stod målløs, både ud og ind, men der, som jeg stod, begyndte mit bedre liv; man er et og bliver et ganske andet. Der blev lagt jord ind i mig; det er for en tepotte at begraves, men i jorden blev lagt et blomsterløg; hvem der lagde det, hvem der gav det, ved jeg ikke, givet blev det, en erstatning for de kinesiske blade og det kogende vand, en erstatning for den afbrudte hank og tud. Og løget lå i jorden, løget lå i mig, det

blev mit hjerte, mit levende hjerte, et sådant havde jeg før aldrig haft. Der var liv i mig, der var kraft og kræfter; pulsen slog, løget skød spire, det var ved at sprænges af tanker og følelser; de brød ud i blomst; jeg så den, jeg bar den, jeg glemte mig selv i dens dejlighed; velsignet er det at glemme sig selv i andre! Den sagde mig ikke tak; den tænkte ikke på mig; – den blev beundret og lovprist. Jeg var så glad derover, ligesom den måtte være. En dag hørte jeg, der blev sagt, at den fortjente en bedre potte. Man slog mig midt over; det gjorde voldsomt ondt; men blomsten kom i en bedre potte, – og jeg blev kastet ud i gården, ligger der som et gammelt skår, – men jeg har erindringen, den kan jeg ikke miste.«